

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

14 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Petru Moraru, Nadejda Toma, Vladimir Timofti și Constantin Alerguș,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2016, în cauza penală în privința lui

Grigor Ion xxxxx, născut la xx xxxxxx xxxx, originar r-nul xxxxxxxx, domiciliat xxx. xxxxxxx, str. xx xxxxx xxx, ap. xx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.09.2013 – 18.07.2014;

Instanța de apel: 19.08.2014 – 21.01.2015;

Instanța de recurs: 11.03.2015 – 09.06.2015;

Instanța de apel: 12.07.2015 – 22.06.2016;

Instanța de recurs: 19.07.2016 – 14.02.2017.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 iulie 2014, Grigor Ion a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, din motivul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Grigor Ion a fost pus sub învinuire pentru faptul că în anul 2007, aflându-se la domiciliul său amplasat pe adresa str. xxx xxxxxx xxx, xx. x, xx. xxxxxxxx, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor care nu-i aparțin, acționând cu intenție directă, invocând pretextul păstrării și ulterior a împrumutului mijloacelor bănești obținute de Gîrla Tatiana, urmare a înstrăinării casei părintești amplasată pe adresa str. xxxxx xxxxx, xx, xx. xxxxxxxx, profitând de încrederea acordată de ultima, prin înșelăciune și abuz de încredere, a primit de la Gîrla Tatiana bani în sumă de 130000 euro, ceea ce conform cursului oficial al BNM, la data săvârșirii infracțiunii constituiau 2128100 lei.

La 05 iulie 2011, știind cu certitudine că nu va restitui suma de bani însușită de la Gîrla Tatiana, pentru a reda un aspect legal acțiunilor sale ilegale, la inițiativa sa au întocmit un contract de împrumut bănesc, autentificat de notarul Belicesco Oleg, cu sediul str. A. Mateevici, 60, mun. Chișinău, prin care el „se obligă să restituie suma de 130000 euro în termen de până la 31 decembrie 2011, precum și să dea în exploatare casa de locuit cu două etaje și două garaje amplasată pe adresa str. xxxxxxxxx xxxxxx, xxx. xxxxxxx, să privatizeze terenul de pământ aferent, cu suprafața de aproximativ 0,03

ha, să formeze un imobil nou și să-l gajeze în folosul lui Gîrla Tatiana”, nerespectând obligațiunile asumate și astfel, însușind ilicit mijloacele bănești, cauzând părții vătămate o daună materială în proporții deosebit de mari.

3. Procurorul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Grigor Ion să fie condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de întreprinzător pe termen de 5 ani și admiterea acțiunii civile depuse de către partea vătămată Gîrla Tatiana.

3.1. Partea vătămată Gîrla Tatiana de asemenea a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Grigor Ion să fie condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2015, au fost respinse, ca nefondate, apelurile cu menținerea sentinței.

Instanța de apel, în motivarea soluției adoptate a stabilit că în urma analizei circumstanțelor și probelor administrate la urmărirea penală și cercetate în instanța de judecată, învinuirea nu și-a găsit confirmare.

Instanța de apel a considerat că prima instanță legal și întemeiat a motivat sentința prin faptul, că în cazul inculpatului Grigor Ion lipsește legătura causală dintre acțiunile lui și consecințele indicate în actul de învinuire, deoarece în cadrul cercetării judecătorești incontestabil s-a probat că aceste consecințe infracționale nu sunt geneza acțiunilor inculpatului.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia, că acțiunile inculpatului nu constituie elementele constitutive ale unei infracțiuni, dar poartă un caracter de ordin civil, soluționarea căruia urmează a fi efectuată în procedura contencioasă în instanța de drept civil.

5. Procurorul, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, din următoarele motive:

- instanța de apel nu s-a expus, nu a cercetat și nu a apreciat la justa valoare probele expuse în apelul procurorului care dovedesc vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate;

- inculpatul a săvârșit acțiuni care demonstrează dezacordul acestuia de a-și executa angajamentul, sau inculpatul își asuma sistematic obligații care ulterior afirma că nu este în stare să la îndeplinească;

- fapta de care este învinuit Grigor Ion a avut loc, întrucât nici apărarea nici învinuitul nu neagă faptul că a primit de la partea vătămată această sumă de bani;

- instanța de apel nu s-a expus asupra probelor acuzării, ori le-a apreciat eronat, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată inculpatului.

5.1. Partea vătămată Gîrla Tatiana, a declarat recurs ordinar în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele motive:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor pe care s-a întemeiat soluția;
- instanța de apel nu a stabilit și nu a motivat, în baza căror criterii a stabilit în speță prezenta unor norme de drept civil și lipsa infracțiunii de escrocherie.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 iunie 2015, au fost admise recursurile, casată decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. Pentru motivarea soluției enunțate, instanța de recurs a constatat, că instanța de apel la examinarea apelurilor nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, nu a răspuns la modul convenit la toate motivele invocate de apelanți.

Prima instanță a emis o hotărâre contradictorie menținută de instanța de apel, ori concluziile instanței în partea discriptivă a sentinței vin în contradicție cu dispozitivul.

Astfel, a reținut instanța de recurs că, pentru a emite sentința de achitare, prima instanță a ajuns la următoarea concluzie „ ... în prezenta cauză instanței de judecată nu i-au fost prezentate probe concludente ce ar demonstra vinovăția lui Grigor Ion în acțiunile incriminate, iar Grigor Ion nu neagă că a primit banii de la partea vătămată, faptul dat se probează și prin contractul de împrumut, întocmit la 05 iulie 2011 – între Gîrla Tatiana și Grigor Ion, dar aceste acțiuni nu constituie elementele constitutive ale unei infracțiuni...”. În continuare instanța invocă „ ... nefiind demonstrată vinovăția inculpatului instanța de judecată consideră că Grigor Ion urmează a fi achitat din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal”.

Instanța de recurs a sesizat, că aceste momente au fost invocate de procuror în apel, cărora instanța de apel nu le-a dat răspuns.

Mai mult, făcând o analiză superficială a probelor instanța de apel a constatat, că acțiunile lui Grigor Ion nu constituie elementele constitutive ale unei infracțiuni, ori învinuirea formulată inculpatului nu este dovedită și totodată a menținut sentința primei instanțe prin care Grigor Ion a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Respectiv, aceste concluzii a instanțelor de judecată sunt contradictorii și nu pot fi menținute, ori temeiul invocat nu corespunde circumstanțelor de fapt stabilite de instanța de judecată.

Lipsa faptei infracțiunii presupune lipsa unei acțiuni sau inacțiuni (circumstanțe) concrete săvârșite într-o realitate obiectivă și care fiind reflectate într-o normă juridico-penală respectivă sunt necesare și suficiente pentru atragerea celui vinovat la răspunderea penală.

În speță, fapta săvârșită de inculpat, în baza căreia este învinuit de acuzare, a fost stabilită și recunoscută de inculpat, astfel instanța de judecată urma să stabilească dacă această faptă întrunește sau nu elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Totodată, instanța de recurs a menționat, că instanța de apel examinând apelul declarat de partea acuzării, și-a întemeiat soluția de respingere a apelului, bazându-se în exclusivitate pe declarațiile inculpatului Grigor Ion, a martorului Grigor Natalia, soția inculpatului și declarațiile martorului Grigor Stanislav, fiul inculpatului, fără a lua în considerație, trecând cu vederea probele prezentate de partea acuzării în ședințele de

judecată, probe care în opinia procurorului, demonstrează cu certitudine vina lui Grigor Ion în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Cu referire la prevederile art. 24 Cod de procedură penală, instanța de recurs a specificat, că instanța de apel a lăsat fără apreciere declarațiile părții vătămate Gîrla Tatiana, considerându-le ca fiind contradictorii și care contravin declarațiilor martorilor oculari, inclusiv declarațiilor inculpatului Grigor Ion.

Totodată, instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor invocate în apelul declarat de reprezentantul părții vătămate avocatul Crețu Doina, lăsându-l de fapt fără examinare.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2016, au fost admise apelurile, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Grigor Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 9 (nouă) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de întreprinzător pe termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de avocatul Barba Daria în numele părții vătămate Gîrla Tatiana a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

7.1. Pentru pronunțarea soluției nominalizate, instanța de apel a constatat în fapt, că Grigor Ion, în anul 2007, aflându-se la domiciliul său amplasat pe adresa str. x. xxxxx, xxxx, ap. xx, xx. xxxxxxxx, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor care nu-i aparțin, acționând cu intenție directă, invocând pretextul păstrării și ulterior, a împrumutului mijloacelor bănești obținute de Gîrla Tatiana, urmare a înstrăinării casei părintești amplasată pe adresa str. xxxxxx xxxxxx, xx, xx. xxxxxxxx, profitând de încrederea acordată de ultima, prin înșelăciune și abuz de încredere, a primit de la Gîrla Tatiana bani în sumă de 130000 euro, ceea ce conform cursului oficial al BNM la data săvârșirii infracțiunii constituiau 2128100 lei, iar la 05 iulie 2011, știind cu certitudine că nu va restitui suma de bani însușită de la Gîrla Tatiana, pentru a reda un aspect legal acțiunilor sale ilegale, la inițiativa sa, au întocmit un contract de împrumut bănesc, autentificat de notarul Belicesco Oleg, cu sediul în str. A. Mateevici, 60, mun. Chișinău, prin care el „se obliga să restituie suma de 130000 euro în termen de până la 31 decembrie 2011, precum și să dea în exploatare casa de locuit cu două etaje și două garaje amplasată pe adresa str. xxxx xxxxxxxx, xx, xxx. xxxxxxxx, să privatizeze terenul de pământ aferent, cu suprafața de aproximativ 0,03 ha, să formeze un imobil nou și să-l gajeze în folosul lui Gîrla Tatiana”, nerespectând obligațiunile asumate și astfel, însușind ilicit mijloacele bănești, cauzând părții vătămate o daună materială în proporții deosebit de mari.

7.2. În pofida faptului, că inculpatul nu a recunoscut vinovăția în săvârșirea infracțiunii, instanța de apel a conchis, că faptele imputate acestuia sunt dovedite prin: declarațiile părții vătămate Gîrla Tatiana (f.d. 26-31, vol.III), martorilor Gîrla Radion (f.d. 36-37, vol.III), Mitrofav Valentina (f.d. 43-44, vol.III), Popovici Victoria (f.d. 34-35, vol.III), Solomon Constantin (f.d. 32-33, vol.III), Grigor Stanislav (f.d. 38-40, vol.III), Grigor Natalia (f.d. 41-42, vol.III) precum și materialele cauzei: contractul de împrumut din 05 iulie 2012 autentificat de notarul Belicesco Oleg prin care Grigor Ion se obligă să restituie suma de 130000 euro în termen de până la 31 decembrie 2011, precum și să dea în exploatare casa de locuit de două etaje și două garaje amplasată pe adresa str. xxxxx

xxxxxx, x, xxx. xxxxxxxx, să privatizeze terenul de pământ aferent, cu suprafața de aproximativ 0,03 ha, să formeze un imobil nou și să-l gajeze în folosul lui Gîrla Tatiana (f.d. 20-21, vol.I); extrasul de la OCT Chișinău, prin care se confirmă că, Gîrla Tatiana a înstrăinat imobilul amplasat pe adresa xx. xxxxx xxxx, xx, xxx. xxxxxxxx la 16 martie 2007 (f.d. 127-130, vol. III); procesul-verbal de confruntare din 29 iulie 2013 efectuat între partea vătămată Gîrla Tatiana și bănuitul Grigor Ion (f.d. 95-103, vol. III).

Analizând probele administrate în cadrul urmăririi penale și în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță și verificate în instanța de apel, instanța de apel a ajuns la concluzia că, acțiunile infracționale ale inculpatului Grigor Ion urmează a fi încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

Totodată, verificând argumentele expuse în textele apelurilor, în raport cu actele cauzei penale și probele administrate de acuzatorul de stat, instanța de apel a stabilit, că prima instanță greșit a adoptat o soluție de achitare a inculpatului Grigor Ion de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Astfel, prima instanță la adoptarea soluției de achitare nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, acceptând concluzii de ordin general cu privire la conținutul probelor administrate și cercetate în cadrul ședinței de judecată.

Discrepanța între cele reținute de instanța de judecată și circumstanțele reale ale cauzei, ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și insuficient de motivate.

Prima instanță nu a respins probatoriul acuzării administrate în ședința judiciară și nu a formulat o motivare corespunzătoare asupra chestiunilor care au importanță decisivă în cauză, interpretând eronat unele noțiuni din legea penală.

În motivarea sentinței, prima instanță a invocat lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, iar în partea dispozitivă a constatat lipsa faptului infracțiunii, concluzionând că, *„în prezenta cauză instanței de judecată nu i-au fost prezentate probe concludente ce ar demonstra vinovăția lui Grigor Ion în acțiunile incriminate, iar Grigor Ion nu neagă că a primit banii de la partea vătămată, faptul dat se probează și prin contractul de împrumut, întocmit la 05 iulie 2011 între Gîrla Tatiana și Grigor Ion, dar aceste acțiuni nu constituie elementele constitutive ale unei infracțiuni”*, iar în continuare prima instanță a invocat *„nefiind demonstrată vinovăția inculpatului instanța de judecată consideră că, Grigor Ion urmează a fi achitat din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal”*.

Cu referire la probele administrate de către acuzatorul de stat, instanța de apel în vederea stabilirii vinovăției inculpatului Grigor Ion în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, a reținut ca fiind pertinente și concludente declarațiile părții vătămate Gîrla Tatiana, care a relatat instanței de judecată că, dânsa și-a vândut bunurile și neștiind ce să facă la acel moment cu banii s-a adresat la prietenii de familie Grigor Ion și Natalia rugându-i să-i țină la păstrare 2 luni.

Aceștia au fost de acord, încredințându-o că totul va fi bine, însă când s-a hotărât să procure un imobil și s-a adresat să-i întoarcă banii, aceștia au spus că i-au folosit în scopuri personale.

Totodată, instanța de apel a reținut că, Gîrla Tatiana a indicat că, inculpatul Grigor Ion a început prin diferite metode și promisiuni să o liniștească, comunicând că

are de vândut un apartament și în timpul apropiat banii ei vor fi înapoiți pe deplin, însă timpul trecea, iar Grigor Ion nu-i restituia banii.

Mai mult, ea a aflat cu întârziere că apartamentul lui Grigor Ion a fost vândut și plus la toate, familia Grigor a mai vândut și câteva automobile de lux, însă banii ei nu au fost restituiți. Pentru a o liniști, el i-a declarat că, este de acord să vină să trăiască în imobilul din ograda lui amplasată pe adresa str. xxxxxx xxxxx, x, xxx. xxxxxxxx.

Ca ea să nu îndrăznească să apeleze la organele de drept, el i-a spus să meargă la notar și să încheie un contract de împrumut bănesc.

Prin conținutul extrasului din Registrul bunurilor imobile din 15 iunie 2004, se confirmă că, Gîrla Tatiana a înstrăinat, la 16 martie 2007, bunul imobil amplasat pe adresa str. xxxxx xxxxx, xx, xxx. xxxxxxxx.

Declarațiile părții vătămate Gîrla Tatiana coroborează cu declarațiile martorului Gîrla Radion care a indicat că, în urma desfacerii căsătoriei a fost înstrăinată casa amplasată pe adresa str. xxxxx xxxxxxx, xx, xxx. xxxxxxxx.

Din auzite a aflat că, Gîrla Tatiana i-a transmis lui Grigor Ion o sumă de bani la păstrare.

Pertinența și concludența declarațiilor părții vătămate Gîrla Tatiana se apreciază prin coroborare cu declarațiile martorului Solomon Constantin care a indicat că, a trecut cu traiul în casa cu 2 nivele a lui Grigor Ion, deoarece familia Grigor îi datorează lui Gîrla Tatiana suma de 130000 euro, ei au convenit ca ultima să locuiască la ei până la rambursarea datoriei, iar în caz că nu va putea să-i ramburseze banii, casa urma să-i rămână lui Gîrla Tatiana. A declarat că, nu a primit careva bani de la familia Grigor, pentru a-i transmite lui Gîrla Tatiana.

Relevante sub aspect probatoriu sunt și declarațiile martorului Grigor Natalia, declarațiile căreia coroborează cu declarațiile părții vătămate Gîrla Tatiana și din conținutul cărora, instanța de apel a reținut că, martorul Grigor Natalia a indicat că, Gîrla Tatiana i-a transmis banii, care erau într-o sacoșă în sumă de 100000 euro.

La fel, instanța de apel a reținut și declarațiile martorului Mitrofan Valentina care a indicat că, era prezentă când Gîrla Tatiana a adus în casă la sora ei, Grigor Natalia suma de 100000 euro, însă nu era de față când banii au fost numărați.

Instanța de apel a mai reținut ca fiind pertinente și concludente declarațiile martorului Popovici Victoria, care a relatat că Gîrla Tatiana a vândut casa și după divorț având o traumă psihologică, Tatiana a dus banii la prieteni, în care avea încredere.

Le-a dat banii în sumă de 130000 euro. A spus că Grigor Ion i-a promis că îi va restitui banii, însă tergiversează cu restituirea banilor. Iar mai târziu a recunoscut că ei nu vor să-i dea banii. Tatiana nu i-a spus dacă Grigor Ion i-a restituit careva bani.

Din conținutul procesului-verbal de confruntare din 29 iulie 2013 dintre partea vătămată Gîrla Tatiana și bănuitul Grigor Ion se confirmă că, Grigor Ion recunoaște faptul că a însușit suma de 100000 euro, însă nu a găsit modalitatea potrivită pentru a-i întoarce, a indicat că, a fost vândut apartamentul amplasat pe adresa str. xxx xxxxxx, însă nu a întors banii părții vătămate, deoarece apartamentul era înregistrat după familia sa, dar era promis fiului său pentru afacerile lui.

La fel, bănuitul a indicat că, a vândut și un automobil, după care a fost procurat un alt automobil pe care l-a gajat conform contractului lui Gîrla Tatiana.

Instanța de apel a constatat că, după ce inculpatul Grigor Ion a luat banii de la partea vătămată Gîrla Tatiana în sumă de 130000 euro a fost încheiat un contract de

împrumut bănesc nr. 3844 din 05 iulie 2012, autentificat de notarul Belicesco Oleg prin care se atestă că, Grigor Ion se obligă să restituie suma de 130000 euro în termen de până la 31 decembrie 2011, precum și să dea în exploatare casa de locuit cu două etaje și două garaje amplasată pe adresa str. xxxxxx xxxxxx, x, xxx. xxxxxxxx, să privatizeze terenul de pământ aferent, cu suprafața de aproximativ 0,03 ha, să formeze un imobil nou și să-l gajeze în folosul lui Gîrla Tatiana.

Din cumulul probelor administrate la cauza penală, instanța de apel a constatat că, inculpatul Grigor Ion, prin înșelăciune și abuz de încredere a obținut de la partea vătămată Gîrla Tatiana suma de 130000 euro, transmisă inițial inculpatului la păstrare, ulterior a împrumutului mijloacelor bănești, care pentru a reda un aspect legal acțiunilor sale ilegale și a intra mai mult în încrederea acesteia, la inițiativa sa au întocmit un contract de împrumut bănesc, prin care inculpatul s-a obligat să restituie suma de 130000 euro în termen de până la 31 decembrie 2011, precum și să dea în exploatare casa de locuit cu două etaje și două garaje amplasată pe adresa str. xxxxxx xxxxxx, x, xxx. xxxxxxxx, să privatizeze terenul de pământ aferent, cu suprafața de aproximativ 0,03 ha, să formeze un imobil nou și să-l gajeze în folosul lui Gîrla Tatiana, însă aceste acțiuni au purtat doar un caracter formal, întrucât inculpatul nu a dorit respectarea obligațiilor sale încă din momentul primirii banilor și nici nu a întreprins careva acțiuni în vederea onorării obligațiilor asumate față de partea vătămată Gîrla Tatiana (f.d. 27-29, vol. I).

Din contractul de gaj al autoturismului din 05 iulie 2011, rezultă că, creditorul gajist Gîrla Tatiana se obligă să acorde debitorului gajist - Grigor Ion, un împrumut în sumă de 130000 euro, iar în scopul garantării executării corespunzătoare de către debitorul gajist în termenele prevăzute de contractul de împrumut bănesc a obligațiilor asumate, debitorul gajist este de acord de a constitui gajul în favoarea creditorului gajist asupra bunului imobil - autoturismul model „Audi Q7” (f.d. 122-124, vol. I).

Din conținutul somației din 02 mai 2013 expediată părții vătămate Gîrla Tatiana de către inculpatul Grigor Ion se atestă că, inculpatul a indicat că, „în contextul celor expuse mai sus și, ținând cont de reaua-credință de care dați dovadă, consider că d-stră a-ți recepționat cu surplus suma împrumutată și Grigor Ion nu vă mai datorează nimic.

De asemenea, vă aduc la cunoștință că pentru perioada de 44 luni de când locuiți în imobilul acordat, urmează a fi considerată compensată suma de 44000 euro pentru chirie și servicii comunale” (f.d. 30, vol. I).

La acest segment, instanța de apel a notat că, veridicitatea declarațiilor părții vătămate Gîrla Tatiana se confirmă și prin contractul de împrumut bănesc nr. 3844 din 05 iulie 2011, contractul de gaj al autoturismului din 05 iulie 2011, somației din 02 mai 2013, or, din ansamblul acestor probe, instanța de apel a constatat că, automobilul model „Audi Q7” care a fost gajat de către inculpatul Grigor Ion părții vătămate nu a fost transmis nici până în prezent acesteia, la fel nu au fost executate nici obligațiile asumate de către inculpatul Grigor Ion prin contractul de împrumut nr. 3844 din 05 iulie 2011, și anume de a restitui suma de 130000 euro, în termen de până la 31 decembrie 2011, precum și să dea în exploatare casa de locuit cu două etaje și două garaje amplasată pe adresa str. xxxxxx xxxxxx, x, xxx. xxxxxxxx, să privatizeze terenul de pământ aferent, cu suprafața de aproximativ 0,03 ha, să formeze un imobil nou și să gajeze în folosul lui Gîrla Tatiana, precum și mențiunile din somația din 02 mai 2013, expediată părții vătămate Gîrla Tatiana de către inculpatul Grigor Ion, se atestă că, inculpatul Grigor Ion a dobândit prin înșelăciune și abuz de încredere de la partea vătămată Gîrla Tatiana suma

de 130000 euro, or, dânsul de la bun început nu a intenționat să întoarcă această sumă părții vătămate, a acționat cu rea-credință față de partea vătămată, deși dânsul urma doar să păstreze această sumă de bani, a cheltuit-o în interese personale, deși cunoștea că nu își va executa obligația de a întoarce această sumă de bani părții vătămate.

Respectiv, acțiunile întreprinse de către inculpatul Grigor Ion, ulterior obținerii sumei de 130000 euro de la partea vătămată denotă că, inculpatul a urmărit să creeze în viziunea părții vătămate Gîrla Tatiana o impresie falsă despre intențiile sale de a-i restitui suma de bani, deși inculpatul Grigor Ion, cu rea-credință nu și-a îndeplinit obligațiile față de partea vătămată, urmărind inducerea în eroare a acesteia.

Afirmațiile inculpatului Grigor Ion expuse și în conținutul somației din 02 mai 2013, precum că, partea vătămată a primit de la Grigor Ion personal și prin intermediul lui Grigor Natalia, Grigor Stanislav și Mitrofan Ion suma de 104650 euro, iar o parte din bani au fost transmiși prin intermediul concubinului, Solomon Constantin au fost apreciate ca neîntemeiate, or, instanța de apel nu a reținut careva probe pertinente și concludente care să certifice cele invocate de către inculpatul Grigor Ion.

Astfel, instanța de apel a constatat că, martorul Solomon Constantin fiind audiat a indicat că, nu a primit careva bani din partea familiei Grigor pentru a-i transmite părții vătămate, iar declarațiile martorilor Grigor Natalia, Grigor Stanislav și Mitrofan Valentina în acest sens nu pot fi reținute ca fiind pertinente și concludente, deoarece ei sunt membrii de familie ai inculpatului Grigor Ion, respectiv, au dat declarații favorabile inculpatului, iar alte probe, respectiv, înscrisuri sau acte în acest sens nu au fost administrate.

Instanța de apel a mai constatat că, prima instanță eronat a stabilit că, semnarea contractului de împrumut la notar cu gajarea unor bunuri ca garanție a restituirii împrumutului, în coroborare cu declarațiile lui Grigor Ion, precum și a martorilor Grigor Natalia, Grigor Stanislav, Mitrofan Valentina, demonstrează caracterul real al relațiilor dintre aceștia în cazul dat, or, semnarea contractului și autentificarea notarială a acestuia nu este decât o garanție care a putut-o obține partea vătămată pentru suma de bani transmisă inculpatului, fără întocmirea cărorva acte, întrucât avea încredere în inculpat, ca urmare a relațiilor de familie și amicitia cu acesta.

Intenția directă a inculpatului Grigor Ion de a însuși banii părții vătămate Gîrla Tatiana, reaua-voință și intenția frauduloasă față de obligațiile asumate în raport cu victima, instanța de apel a constatat-o prin faptul că, deși prin contractul de gaj automobilul model „Audi Q7”, a fost gajat de către inculpatul Grigor Ion părții vătămate Gîrla Tatiana, necătând la cererile acesteia de a-i transmite bunul gajat, inculpatul Grigor Ion nu l-a transmis nici până în prezent, dar și prin conținutul somației expediată de către inculpat părții vătămate prin care îi comunică că, acesta nu îi mai datorează nici o sumă de bani.

Totodată, instanța de apel a constatat că, prima instanță eronat a interpretat declarațiile părții vătămate Gîrla Tatiana, „deoarece în ședința de judecată ultima a dat declarații contradictorii. Astfel, Gîrla Tatiana a declarat că, a dat la păstrare suma de 130000 euro lui Grigor Natalia și Ion, pe care puțin îi cunoștea, negând categoric existența relațiilor de împrumut cu dobândă. Partea vătămată confirmă că, de mai multe ori i s-a propus transmiterea unor bunuri în contul achitării datoriei și că a refuzat aceste propuneri. De asemenea, inițiativa de a semna la notar contractul de împrumut cu gaj tot de la ea a venit, iar Grigor Ion nu a avut nimic contra”.

La acest segment, instanța de apel a notat că, prima instanță nu a apreciat în totalitate declarațiile părții vătămate Gîrla Tatiana care a indicat că, presupusele bunuri propuse de către inculpat erau atinse de vicii, precum casa de locuit care i-ar fi promis-o prin contract și care de fapt nu a fost legalizată nici până la moment, astfel nu poate fi înregistrată la organele competente.

Tot în acest context, instanța de apel a notat că, inculpatul Grigor Ion într-adevăr i-a propus părții vătămate în contul datoriei o casă de locuit amplasată în s. Dumbrava, mun. Chișinău, însă la materialele cauzei penale lipsesc careva acte ce ar confirma că Grigor Ion deține, cu drept de proprietate, la acest moment un bun imobil în s. Dumbrava, mun. Chișinău.

Inculpatul a propus acest imobil care nu-i aparține și nici nu-i aparține cu titlu de proprietate privată. Propunerea dată fiind declarativă.

A mai reținut instanța de apel și argumentele avocatului Crețu Doina în numele părții vătămate Gîrla Tatiana, precum că prima instanță incorect a stabilit că: „în cadrul judecării cauzei nu au fost aduse probe pertinente și concludente din conținutul cărora ar reieși că Grigor Ion ar fi întreprins careva acțiuni concrete îndreptate spre însușirea mijloacelor bănești în proporții deosebit de mari de la Gîrla Tatiana cu scop cupidant și sub pretextul invocat în acuzare. Din contra, Grigor Ion a explicat că a procurat din banii împrumutați un teren în or. Slănic Moldova, jud. Bacău, România în scop de investiții în afaceri, dar din cauza crizei economice a eșuat.

A fost prezentat instanței de judecată și copia contractului de vânzare-cumpărare a unui teren în perioada corespunzătoare la prețul de 100000 euro, or la materialele cauzei este anexat contractul de vânzare-cumpărare a unui teren pentru construcții situat în or. Slănic Moldova, jud. Bacău, România, înregistrat la notarul Blagan Iosif cu nr. 785 din 10 noiembrie 2006, la prețul de 6500 lei românești, cumpărător fiind Grigor Stanislav (f.d. 116 vol. II).

Astfel, instanța de apel a concluzionat, că inculpatul Grigor Ion a procurat terenul în cauză nu cu banii împrumutați, așa cum pretinde prima instanță, deoarece inculpatul a însușit mijloacele financiare în sumă de 130000 euro, după luna aprilie 2007.

Partea apărării a anexat la materialele cauzei penale și contractul de vânzare-cumpărare autentificat la biroul notarilor Vlădica Gheorghe și Rațiu Janina înregistrat cu nr. 3067 din 03 mai 2007, prin care SC „xxxxxx xxxx” SRL reprezentată de Radu Iordache a procurat un imobil situat în or. Slănic Moldova, jud. Bacău, România (f.d. 118, vol. II).

Instanța de apel a apreciat critic această probă a apărării, deoarece în baza acestei probe se atestă că, inculpatul Grigor Ion nu are nici o atribuție cu investirea mijloacelor bănești în sumă de 130000 euro însușite de la partea vătămată Gîrla Tatiana în careva imobile situate în or. Slănic Moldova, jud. Bacău, România.

Cu referire la înregistrarea audio a discuțiilor dintre Grigor Ion și Gîrla Tatiana, instanța de apel a reținut argumentele avocatului Crețu Doina, care corect a semnalat faptul că, prima instanță, contrar prevederilor art. 115 Cod de procedură penală, a admis această probă, deși nu este clar când a fost efectuată această înregistrare, în ce circumstanțe și cu ce scop. Totodată, înregistrarea dată nu a fost prezentată și administrată ca probă la faza de urmărire penală.

Instanța de apel a respins argumentele inculpatului Grigor Ion și a avocatului Dudulica Liubomir precum că, între Grigor Ion și Gîrla Tatiana au fost stabilite relații de

ordin civil, care cad sub incidența soluționării ca raporturi exclusive de ordin civil, or, această poziție vine în contradicție cu materialele probatorii administrate la cauza penală.

Totodată, instanța de apel a notat că, confuziunea dintre întinderea raporturilor civile și caracterul penal al unei fapte, constă în determinarea intenției inculpatului la săvârșirea infracțiunii de escrocherie și dacă acesta a acționat cu rea-credință față de obligațiile care și le-a asumat.

Așadar, instanța de apel a constatat intenția directă a inculpatului Grigor Ion de a dobândi ilicit, prin înșelăciune și abuz de încredere banii părții vătămate Gîrla Tatiana în suma de 130000 euro, s-a eschivat cu rea credință de a returna această sumă de bani, inculpatul invocând diverse motive pentru a nu întoarce această sumă de bani, or, fapta de însușire a acestor mijloace financiare a fost în anul 2007, iar în prezent, anul 2016, după o perioadă de 9 ani, inculpatul solicită amânarea cauzei pentru a găsi o soluție amiabilă de a restitui suma de 130000 euro, ceea ce demonstrează reaua-credință a inculpatului Grigor Ion, deoarece fiind încheiat contractul de gaj al automobilului model „Audi Q7”, inculpatul nu a transmis acest bun părții vătămate, inculpatul Grigor Ion nu a executat nici obligația ce derivă din contractul de împrumut, și anume să formeze un imobil nou și să-l gajeze în folosul părții vătămate, din conținutul somației expediată de către partea vătămată, inculpatul indică că, partea vătămată ar fi recepționat cu surplus suma împrumutată și Grigor Ion nu îi mai datorează nimic, i-a propus părții vătămate unele bunuri care erau afectate de vicii, respectiv, aceste fapte infracționale ale inculpatului Grigor Ion exced limitele încălcării normelor dreptului civil și justificarea intervenției legii penale. Prin aceste fapte infracționale, inculpatul Grigor Ion i-a cauzat părții vătămate Gîrla Tatiana o daună materială în proporții deosebit de mari.

7.3. La capitolul individualizării pedepsei penale, instanța de apel cu referire la prevederile art. art. 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal, a menționat că acțiunile inculpatului Grigor Ion au fost încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, pentru care legea penală prevede pedeapsa închisorii de la 8 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe termen de pînă la 5 ani, iar în conformitate cu criteriile enunțate la art. 16 Cod penal, infracțiunea respectivă se califică ca infracțiune deosebit de gravă.

7.4. Cu referire la prevederile art. art. 219, 221, 225 Cod de procedură penală, instanța de apel a reținut, că partea vătămată Gîrla Tatiana a înaintat acțiune civilă prin care a solicitat încasarea de la Grigor Ion în beneficiul sau a prejudiciului material în sumă de 130000 euro, suma de 2534096,12 lei, cu titlu de venit ratat (dobânda de întârziere) și prejudiciul moral în sumă de 100000 lei, respectiv, aplicarea sechestrelor pe bunurile imobile și mobile, fapt ce denotă că pretențiile pecuniare ale reclamantei urmează a fi concretizate sub aspect juridico-civil prin prisma prevederilor art. art. 219 alin. (2), 220 Cod procedură penală, urmând să fie prezentate probe care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, iar în vederea excluderii tergiversării examinării cauzei penale, instanța de apel a dispus admiterea acțiunii civile în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

8. Avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia și menținerea sentinței.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea contestată, considerând-o neîntemeiată, emisă cu aprecierea eronată a circumstanțelor de fapt, contrar prevederilor art. art. 414, 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și explicațiilor conținute în pct. 22.2 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”.

Susține apărarea, că probele prezentate de acuzare nu demonstrează săvârșirea de către Grigor Ion a infracțiunii incriminate, însă instanța de judecată nu a dat apreciere probelor prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, a ignorat prevederile art. 3 Cod penal, art. 8 Cod de procedură penală.

În opinia recurentului, instanța de apel a ignorat poziția susținută de apărare în sensul că pentru ca fapta inculpatului să fie calificată ca ilegală trebuie să conțină elementele constitutive ale infracțiunii incriminate.

Dobândirea ilicită a bunurilor unei persoane este transmiterea benevolă de către victimă infractorului a unor bunuri sub influența înșelăciunii.

În cazul dat, Gîrla Tatiana a transmis lui Grigor Ion suma de 100000 euro cu titlu de împrumut cu dobândă, ulterior fiind garantată restituirea sumei cu dobânda restantă prin gaj, iar Grigor Ion recunoaște că a primit aceste bunuri, fapt confirmat de inculpat, de către martori și probele prezentate în ședința de judecată.

În cadrul judecării cauzei nu au fost aduse probe pertinente și concludente din conținutul cărora ar reieși că Grigor Ion ar fi întreprins careva acțiuni concrete îndreptate spre însușirea mijloacelor bănești în proporții deosebit de mari de la Gîrla Tatiana cu scop cupidant și sub pretextul invocat în acuzare.

Din contra, Grigor Ion a explicat că a procurat din banii împrumutați un teren în or. Slănic Moldova, jud. Bacău, România cu scop de investiții în afaceri, dar din cauza crizei economice, a eșuat.

A fost prezentat instanței de judecată și copia contractului de vânzare-cumpărare a unui teren în perioada corespunzătoare la prețul de 100000 euro.

Prin înșelăciune ca element al escrocheriei se subînțelege prezentarea unor date false sau ascunderea unor informații a căror anunțare era obligatorie.

Datele false se pot referi atât la personalitatea infractorului sau a altor persoane, cât și la unele obiecte, fenomene. Actele de înșelăciune pot fi îndeplinite pe cale verbală, în scris ori folosind ambele căi simultan. Careva date false părții vătămate nu i-au fost prezentate. După versiunea lui, Gîrla Tatiana i-a dat banii lui Grigor Natalia pentru păstrare.

Ulterior, inculpatul, abuziv a folosit banii în scopuri personale fără acordul acesteia. Probe că a fost înșelată nu au fost prezentate și partea vătămată nu poate explica instanței de ce consideră că a fost înșelată.

Solicită recurentul, de a fi apreciate la justa lor valoare declarațiile părții vătămate Gîrla Tatiana, deoarece în ședința de judecată aceasta a depus declarații contradictorii.

Astfel, aceasta a declarat că a dat la păstrare suma de 130000 euro lui Grigor Natalia și Ion, pe care puțin îi cunoștea, negând categoric existența relațiilor de împrumut cu dobândă. Partea vătămată confirmă că de mai multe ori i s-a propus transmiterea unor bunuri în contul achitării datoriei și că a refuzat aceste propuneri.

De asemenea, inițiativa de a semna la notar contractul de împrumut cu gaj tot de la ea a venit, iar Grigor Ion nu a avut nimic contra.

Astfel, semnarea contractului de împrumut la notar cu gajarea unor bunuri ca garanție a restituirii împrumutului, în coroborare cu declarațiile lui Grigor Ion, precum și a martorilor Grigor Natalia, Grigor Stanislav, Mitrofan Valentina, demonstrează caracterul real al relațiilor dintre aceștia în cazul dat.

De asemenea, s-au stabilit circumstanțe importante și după audierea în ședința de judecată a înregistrărilor audio a discuțiilor dintre Grigor Ion și Gîrla Tatiana, aceasta din urmă recunoscând vocea sa și conținutul celor audiate, obiectând doar asupra faptului că înregistrările sunt incomplete. În aceste înregistrări audio se aude clar așa expresii ca „*ce-o fost înainte asta erau alți bani, aeștia-s o sută treizeci de mii*”, „*Vanea tu îmi dădeai câte o sută de euro pentru mâncare și tu îmi dădeai banii*”.. „*tu mi-ai dat pe mâncare procentele pe care mi le-ai promis, din trei tu mi-ai dat*” ... „*Vanea, nu te cred când îmi spui două trei, tu mie trebuia să-mi dai la procent, omule și nu îmi dădeai. Îmi aruncai câte o sută de euro de mâncare, mă remunerai*” pe când în ședința de judecată a negat existența altor relații de ordin financiar cu inculpatul, lipsa înțelegerii de transmitere a banilor cu titlu de împrumut cu dobândă și primirea unor sume bănești ca dobândă (procente).

Această probă, similar cu declarațiile martorilor Grigor Natalia, Grigor Stanislav, Mitrofan Valentina, demonstrează corectitudinea versiunii expuse de către Grigor Ion și combate declarațiile lui Gîrla Tatiana și a concubinului acesteia, martorul Solomon Constantin, care, la rândul său, în ședința de judecată a dat dovadă de un comportament agresiv față de Grigor Ion, insistând în mai multe rânduri că și el se consideră pătit, fără a-și justifica poziția.

Susține recurentul, că relațiile dintre Grigor Ion și Gîrla Tatiana poartă un caracter civil și urmează a fi soluționat de către instanța de drept civil.

A fost întocmit la notar un contract de împrumut între Gîrla Tatiana și Grigor Ion cu garantarea restituirii banilor prin instituirea gajului, înregistrat în modul corespunzător. Contractul a fost perfectat la mai bine de 4 ani după transmiterea banilor.

Gîrla Tatiana a înaintat preavizul de executare silită a gajului, după care trebuia să urmeze această procedură în conformitate cu legea, dar a preferat să insiste cu o mulțime de plângeri la organele de drept, după care, în urma mai multor refuzuri, s-a decis pornirea unui proces penal.

Grigor Ion niciodată nu a refuzat restituirea banilor împrumutați, din contra i-a propus lui Gîrla Tatiana transmiterea unor bunuri în contul datoriei, din lipsa de surse financiare. Chiar și în ședința de judecată părții vătămate i s-a propus transmiterea unui teren, dar aceasta a respins toate ofertele.

Potrivit art. 1, Protocolul adițional nr. 4 la CEDO nimeni nu poate fi privat de libertate pentru imposibilitatea de a-și onora obligațiile contractuale.

Astfel, instanța de judecată a hotărât să pedepsească cu închisoarea o persoană care nu poate să-și achite datoria potrivit contractului, chiar și propunând metode reale de compensare a acesteia. Toate aceste argumente demonstrează doar nevinovăția lui Grigor Ion.

9. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului declarat, solicitând respingerea acestuia, din motiv că temeiurile invocate nu și-au găsit confirmare, iar instanța de apel a apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată și încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală.

9.1. Avocatul Crețu Doina în numele părții vătămate Gîrla Tatiana, a depus referință la recursul apărării, solicitând respingerea acestuia și menținerea deciziei instanței de apel.

Cu referire la argumentul recurentului că fapta inculpatului a fost calificată greșit, deoarece Gîrla Tatiana a transmis suma de 100000 euro, cu titlu de împrumut cu dobândă, avocatul susține, că probele anexate la materialele cauzei confirmă că inculpatul a refuzat și până în prezent refuză să restituie banii.

Cu referire la argumentul apărării că Grigor Ion a procurat din banii împrumutați un teren în or. Slănic Moldova, jud. Bacău, România, în scop de investiții în afaceri, dar din cauza crizei economice a eșuat, avocatul a remarcat că la materialele dosarului este anexat un contract de vânzare-cumpărare datat cu anul 2006, însă inculpatul a însușit banii după luna aprilie 2007, iar în alt contract prezentat la dosar, figurează SA „xxxxxx xxxxx” SRL, reprezentată de Iordache Radu și nu inculpatul.

Astfel, în opinia avocatului părții vătămate, în acțiunile inculpatului sunt prezente semnele componentei infracțiunii de escrocherie, deoarece inculpatul după aproximativ 4 ani de la primirea sumelor bănești, știind cu certitudine că nu va restitui suma însușită de la Gîrla Tatiana, a întocmit un contract de împrumut, în scopul redării unui aspect legal acestor acțiuni.

Mai relevă avocatul, că înregistrarea audio a discuțiilor purtate între partea vătămată și Grigor Ion, nu poate fi admisă ca probă, iar instanța de apel corect a respins-o, deoarece nu este clar când a fost înregistrată și cu ce scop.

10. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că acesta urmează a fi admis, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limita temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală și formulate în cererea de recurs, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Drept temei pentru recurs s-a invocat art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Verificând argumentele invocate în recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că instanța de apel la examinarea cauzei a comis erori de drept ce nu pot fi corectate în instanța de recurs, pronunțând soluția sa fără respectarea

prevederilor legale, a jurisprudenței CtEDO, precum și a practicii judiciare stabilite.

De către instanța de fond, inculpatul Grigor Ion a fost achitat și în această situație potrivit art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Această normă imperativă procesual penală nu a fost respectată de către instanța de apel.

Astfel, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel, procurorul nu a înaintat careva cereri, demersuri, iar instanța de judecată nu a solicitat opinia acuzatorului de stat vizavi de respectarea procedurii prevăzută de art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală.

Prin urmare, analizând textul deciziei instanței de apel, Colegiul constată că, concluzia de condamnare a lui Grigor Ion în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, este bazată pe declarațiile martorilor: Gîrla Radion, Solomon Constantin, Mitrofan Valentina, Popovici Victoria, părții vătămate și inculpatului.

Adică soluția condamnării inculpatului este adoptată de către instanța de apel pe baza probelor acuzării, fiind respinse probele apărării.

Reieșind din materialele cauzei, Colegiul consideră necesar de menționat că, instanța de apel la examinarea apelului, a audiat în instanța de apel numai partea vătămată (f.d. 26-31, vol. III) și inculpatul (f.d. 45-49, vol. III).

Astfel, din cumulul de probe pus la baza deciziei de condamnare: declarațiile părții vătămate, a martorilor Gîrla Radion, Solomon Constantin, Mitrofan Valentina, Popovici Victoria, Grigor Stanislav și Grigor Natalia, au fost audiați doar partea vătămată și inculpatul, iar declarațiile martorilor au fost doar citite.

În acest context Colegiul consideră necesar de invocat doctrina juridică și jurisprudența CtEDO.

Instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile martorilor și declarațiile inculpatului, același dosar, în temeiul căruia fusese achitat în primă instanță.

Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a anumitor martori ai acuzării solicitați de părți (*hotărârile CtEDO Popovici c. Moldovei din 27.11.2007 și Dănila c. României din 08.03.2007*).

Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului (*hotărârea Spînu c. României din 29.04.2008*).

În cazul în care o instanță de apel este chemată să examineze o cauză cu privire la fapte și probleme de drept și să facă o evaluare completă a problemei vinovăției sau a nevinovăției reclamantului, nu se poate ca aceste probleme să fie examinate fără analiza nemijlocită a probelor (*cauzele Constantinescu c. României, nr.28871/95; Marcos Barrios c. Spaniei, nr.17122/07*).

De asemenea, în *cauza Kashlev c. Estoniei, nr. 22574/08, § 48-50, 26.04.2016*, Curtea a precizat că autoritatea responsabilă de a decide cu privire la vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să asculte victimele, învinuitul și martorii

în persoană și să evalueze credibilitatea acestora și că evaluarea credibilității este o sarcină complexă care nu poate fi realizată, de obicei, doar prin citirea unei înregistrări a declarațiilor lor, cu atât mai mult în cazul în care sunt avute în vedere doar unele declarații.

Totodată, Curtea a reținut că condamnarea reclamantului fără audierea sa, a victimelor și a martorilor, după achitarea acestuia de către prima instanță, este contrară garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 § 1 din Convenție.

De altfel, Colegiul penal lărgit menționează și faptul, că în baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului, inclusiv prezentarea și audierea martorilor, această obligație îi revine „(...) celor care au responsabilitatea de a decide vinovăția sau nevinovăția unui acuzat (...)” (cauza CtEDO Dan c. Moldovei din 05.07.2011).

În speță, acuzatorul de stat nu a solicitat, după o sentință de achitare, audierea martorilor acuzării, iar instanța de apel a pus la baza soluției de condamnare, depozițiile acestora din prima instanță, dându-le o altă apreciere.

Ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. art. 24, 26 Cod de procedură penală, lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Raportând cele menționate la cazul supus judecării Colegiul conchide că, în esență, Curtea de apel a întemeiat condamnarea inculpatului pe o nouă interpretare a declarațiilor a cărui autor nu a fost audiat de instanță. Astfel, a adoptat o poziție opusă celei din hotărârea primei instanțe, care l-a achitat pe inculpat.

Adică, în speță, inculpatul a fost declarat vinovat pe baza aceluiași mărturii care i-au determinat pe primii judecători să se îndoiască de temeinicia acestor declarații respingându-le și adoptând o soluție de achitare a acestuia în primă instanță.

Prin urmare, Colegiul consideră că pronunțarea condamnării inculpatului fără audierea martorilor, deși acesta fusese achitat, este contrară cerințelor unui proces echitabil în sensul art. 6 § 1 din Convenție. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile sale de condamnare pe probele cercetate de către prima instanță, care a dispus achitarea.

Astfel, instanța de recurs concluzionează că se constată o eroare gravă de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

În așa condiții, încălcările enunțate determină incontestabil Colegiul penal lărgit să concluzioneze asupra necesității casării deciziei instanței de apel în privința lui Grigor Ion, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice și să aprecieze desfășurat și profund probele administrate în cauză, să le dea apreciere cuvenită în ansamblu, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată și, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu

precum și de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, prin care să ofere răspunsuri la apelurile procurorului și părții vătămate.

Se menționează că potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța care va judeca apelul, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Dat fiind faptul că, unicul temei legal pentru deținerea în arest a inculpatului Grigor Ion - executarea pedepsei închisorii, va înceta de drept odată cu casarea deciziei de condamnare contestate, acesta revenind la statutul de inculpat achitat, respectiv Grigor Ion urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința acestuia nu este aplicată măsură preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

11. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2016, în cauza penală în privința lui **Grigor Ion xxxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Grigor Ion xxxxxx urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința acestuia nu este aplicată măsură preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 30 martie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Nadejda Toma

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș

**OPINIE SEPARATĂ
a judecătorilor Petru Ursache și Petru Moraru**

Conform art. 340 alin. (3) Cod de procedură penală pe cauza penală în privința lui
Grigor Ion xxxxxx

14 februarie 2017

mun. Chișinău

Prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 18 iulie 2014, Grigor Ion a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, din motivul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2016, au fost admise apelurile declarate de procuror și de avocatul Crețu Doina în numele părții vătămate Gîrla Tatiana, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Grigor Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 9 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de întreprinzător pe termen de 3 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de avocatul Barba Daria în numele părții vătămate Gîrla Tatiana a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Decizia instanței de apel a fost contestată cu recurs ordinar de către avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului, care invocând de drept temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, în esența argumentelor invocate și-a focusat dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 februarie 2017, a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Argumentarea soluției adoptate de majoritatea completului de judecată se fundamentează pe nerespectarea procedurii judecării cauzei în instanța de apel, în special a prevederilor art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, care statuează că judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Astfel, în opinia colegilor din completul de judecată, pronunțarea de către instanța de apel a unei noi hotărâri de condamnare, adoptată în baza declarațiilor date în prima instanță de către martorii acuzării, indicați în lista probelor care urmau a fi examinate în ședința de judecată, fără audierea nemijlocită a acestora, constituie o încălcare a

principiului nemijlocirii, eroare judiciară care nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Pentru motivele expuse, considerăm că aspectul de drept pus în discuție, care a făcut obiectul deliberării și divergenței de opinii - nu justifică soluția de restituire a cauzei la o nouă rejudecare în instanța de apel, având în vedere următoarele argumente.

Potrivit materialelor cauzei, se atestă că anterior, cauza dedusă judecării a parcurs calea apelului și recursului ordinar, iar drept temei pentru dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, la 09 iunie 2015, a statuat că instanța de apel neîntemeiat a respins apelurile procurorului și al părții vătămate, menținând sentința de achitare.

Astfel, printre argumentele privind remiterea cauzei spre rejudecare reținute la acea etapă de către instanța de recurs, s-a evidențiat faptul, că instanța de apel și-a întemeiat soluția de respingere a apelurilor, bazându-se în exclusivitate pe declarațiile martorilor apărării, fără a lua în considerație conglomeratul de probe prezentate de acuzare în susținerea vinovăției inculpatului Grigor Ion, instanța de apel a lăsat fără apreciere declarațiile părții vătămate Gîrla Tatiana.

În opinia noastră, considerăm că rejudecând cauza, instanța de apel a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. art. 27, 99-101 Cod de procedură penală, cercetând sub toate aspectele probele administrate, verificându-le minuțios, iar în final le-a dat o apreciere corespunzătoare prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care coroborate în ansamblu, confirmă vinovăția inculpatului Grigor Ion în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Așadar, reieșind din procesul-verbal al ședinței de judecată și lecturând textul deciziei adoptate în cauză, menționăm că instanța de apel, cu respectarea principiilor nemijlocirii și contradictorialității, a dispus audierea în instanța de apel atât a inculpatului Grigor Ion cât și a părții vătămate Gîrla Tatiana, de asemenea instanța de apel la judecarea cauzei, a respectat prevederile art. art. 413-417 Cod de procedură penală, întemeindu-și concluziile și pe declarațiile martorilor Gîrla Radion și Solomon Constantin, probe care au fost cercetate în ședința de judecată a instanței de apel, acestea fiind date citirii în ședința de judecată și reflectate în procesul-verbal, iar la finisarea cercetării judecătorești avocatul Dudulica Liubomir și inculpatul Grigor Ion, nu au avut obiecții, nu au solicitat audierea suplimentară a martorilor, totodată procesul-verbal al ședinței de judecată, ulterior, nu a fost obiectat de către părți în ordinea prevăzută de legislația procesuală.

În această ordine de idei remarcăm, că instanța de apel corect a evidențiat, că intenția directă a inculpatului Grigor Ion de a dobândi ilicit, prin înșelăciune și abuz de încredere banii părții vătămate Gîrla Tatiana în suma de 130000 euro, se dovedește indubitabil prin faptul, că acesta a însușit mijloacele bănești în anul 2007, iar ulterior s-a eschivat cu rea-credință de a returna această sumă de bani, invocând diverse motive pentru a nu restitui suma dată, solicitând amânarea cauzei pentru a găsi o soluție amiabilă de restituire a banilor. Rea-credința inculpatului se dovedește prin faptul, că fiind încheiat contractul de gaj al automobilului model „Audi Q7”, inculpatul nu l-a transmis părții vătămate, Grigor Ion nu a executat obligația ce derivă din contractul de împrumut, și anume să formeze un imobil nou și să-l gajeze în folosul părții vătămate, iar din conținutul somației expediate către partea vătămată, rezultă că inculpatul a indicat că, Gîrla Tatiana ar fi recepționat cu surplus suma împrumutată și acesta nu îi mai datorează nimic, iar ulterior i-a propus părții vătămate unele bunuri afectate de vicii.

Respectiv, aceste fapte infracționale ale inculpatului Grigor Ion exced limitele încălcării normelor dreptului civil și justifică necesitatea intervenției legii penale.

Prin faptele infracționale descrise, inculpatul Grigor Ion i-a cauzat părții vătămate Gîrla Tatiana o daună materială în proporții deosebit de mari.

Pe această linie de analiză, exprimăm dezacordul cu colegii din completul de judecată pe marginea soluției adoptate în ordine de recurs și considerăm că la caz, recursul avocatului Dudulica Liubomir în numele inculpatului urma a fi respins cu menținerea deciziei atacate.

În temeiul art. 339 alin. (7) Cod de procedură penală, expunem și semnăm prezenta opinie separată în cauza penală în privința lui Grigor Ion xxxxxx.

Judecătorii

Petru Ursache

Petru Moraru